

Prava Pučka Sloboda

PREDPLATNA CIENA NA GOD. K 2
- NA PO GOD. 1 - POJEDINI BROJ 2 p.
PREDPLATA SE ŠALJE UREDNIŠTVU

izlazi svakog četvrtka

IZDAVATELJ, VLASTNIK I ODGO-
VORNI UREDNIK: VLAD. KULIĆ
- UVRSTBE PO CIENIKU ili POGODBI

God. I.

ŠIBENIK, 3. prosinca 1908. god.

Broj 32.

Socijalisti i demokrati sporazumno rade.

Socialisti su kod nas napadali na sve stranke, samo ne na stranku demokratskih advokata. Socialisti su znali da demokrati kriju onaj isti nož, koga su oni javno nosili, da ubiju u srcu puka našega narodne i vjerske osjećaje.

To je bio uzrok, da su oni pustili slobodne ruke demokratima, pače oni su ih i podupirali na izborima, sa izgredima, a bilo je i vodja socializma, koji su pisali zajedno sa Smodlakom u „Slobodama“.

Sve ovo očevitno dokazuje, da si daju ruku razvratni socialista i Smodlakin demokrat, da im je jedan cilj, jedna želja, i isti zajednički rad.

Socialisti su prvi kod nas najavili, da su protiv Bogu, protiv vjeri i protiv domovini Hrvatskoj. Narod ih je odmah od sebe odbio, jer ne dao da mu se dira u te svetinje.

Nu što nije pošlo za rukom socialistima, ono isto danas izvadaju demokrati. Nisu oni najavili puku da rade protiv vjeri i domovini, nego su mu protivno rekli, da nisu ni protiv vjeri ni protiv domovini.

Ali tko je imao oči, taj je vidio, da im je djelovanje himbeno i lažno: vidio je kako oni izkrivljuju nauku Isusov, vidio je kako oni smutnju i viku ugone u crkvu. Ali sve te, koji su vidili takove gadoće i ne dali da se puk vara, demokrati su ih ocrnili na najgori način. Svećenika katoličkoga nije bilo ni jednoga poštenjaka: prevezenom mnoštvu postavili se za svećenike i biskupe Smodlaka, Iljadica, Makale, Tartaglia, Grisogono, i još nekoliko drugih derača, kojim će puk jednog prokleti i ime i kolino.

Rekli smo, da socialisti nisu nikako smetali demokrate. Znali su oni, da demokrati ne će puku otvoriti raj. Puštali su ih da siju, a oni da će žeti: puštali su ih da varaju puk, jer tako prevaren pasti će lako u socialističko krilo.

Takove su prilike stvorili demokrati u Splitu, Imotskoj, Makarskoj, Šibeniku i drugim mjestima. I oni su prokrčili put razvratnom socializmu, kojim danas kumuju, kao najboljem drugu i pomagaču.

Danas socialisti pokupili su što je najgore po našim mjestima, a ne žacaju se da s njima i po njima šire pokvarenost. Njihova je vojska od bivših demokrata, a pristaše njihove u

Šibeniku bili su prije kremenjaci i demokrati.

Tako kod nas žive socialisti i demokrati, a jedan drugome otvara vrata od kuće i pomagaju se netom prieti koja pogibelj.

Čuj puče hrvatski! Ovo smo napisali da ti kažemo, koga se moraš kloniti. Znaš već da socialisti podmeću lagum tvojoj vjeri i domovini i da njim pripomažu demokratska gospoda, ona gospoda, koja s trbuhom punim krive se na te što ih bolje ne gojiš. Tako ugojeni i pretili misle, da im nije više ni potreba priznavati zakon, Boga i domovinu.

Čuvaj ih se, jer oni svojim radom vragu kuću grade, a tebe da upropaste. Sjećaj se uvijek, da su najveći dušmani tvoji bezdušni socialisti i Smodlakovi demokrati.

Kad smo dovršili ovaj članak, došlo nam je sliedeće pismo, koje rado tiskamo, jer potvrđuje naš gornji članak, pa i daje nam žalostnu sliku nekih pojava u Šibeniku. Evo dakle pisma:

Cijenjeni gospodine uredniče!

Od nekog vremena izlazi u Šibeniku listić, koji se usudjuje vrijetati naše najmilije svetinje. Taj listić na poruganje našeg malog puka, hoće da bude njegov „Glas“. Sramotno njegovo pisanje puno se podudara sa pisanjem „Kremenjaka“, a nisu daleko od istine onih, koji kažu, da je „Glas“ mezimče demokratske gospode.

Svakako obojica istom bezobraznošću sa klevetam i golim lažima napadaju na vjeru katoličku, na crkvu katoličku, na svetinje katoličke i na svećenstvo katoličko, dočim ne diraju u nikakvu drugu crkvu, i poštuju tuđe svetinje i tuđe svećenstvo. Takav je njihov postupak, kome ne bi teško bilo naći razloga, zašto oni jedino progone katoličko svećenstvo, i zašto hoće ga lagumaju samo katoličku crkvu.

Laž i kleveta! To je oružje svih onih propalih duša, to je svagdani njihov kruh, a rek bi, da su jedino učili, da lažu i klevetaju, i da ne žive za drugo nego samo za to. Čuj, šibenski puče, kako se ovih dana u „Glasu“ usudio jedan ciganski deran uvriediti u tvojoj kući poglavara katoličke crkve. Evo što tu ta ljudska nakaza laže, da svi Pape otimlju grabežom i ubojstvima

čitava sela i gradove, da ne prodje dan da se Rim ne razveseli nad prizorom od lomače i vješala, da su oci Pape pogazili najgadnije Isusovu vjeru. — Koliko rieči, toliko lažih, a ne usudujemo se donositi ostali smrad radi obraza naših čitatelja.

Tko ovo piše? Piše jedan dopuzac, koji hoće da sije svoj smrad po šibenskim ulicam. Ovaj dopuzac nije katolik, nego rišćanin, koji, promislite, usudjuje se vrijetati u što on ne vjeruje, ono što ne zna, ono što ne može častiti niti štovati.

Pridružio se čovjeku, koji je radi zločinstva bio u Koparskim tamnicama, dostojan drug njegov, da u srcu Šibenika prenese blato svojih gadova.

Molim, upitajte carsko kraljske vlasti, što one rade? Zar nema nikakvog zakona, da se zaštiti istinu katoličke vjere, i da se ne puštaju onako prosto širiti same laži, protiv osobi poglavara naše crkve?

Ma da se tako piše u Turskoj o Muhamedu, u Kini o Konfusiubu, u Rusiji o sv. Sinodu i u Srbiji . . . vlasti bi znale zvati na odgovornost . . . Ali kod nas je neki duh . . . koji ne smatra zakon zakonom, a užitak mu je kad se svetinje katoličke ruše.

Mizato zovemo ih odgovorne za sve ono, što se događa kao i za posljedice, koje od toga mogu nadoći, ako oni hladnokrvno budu gledali te dopuštali da se na ovaj gadni i lažni način vrijetaju kršćanska i katolička čuvstva našeg grada.

Obznanjeni, na pò spašeni.

Nekoliko katolika.

Šta je nova po svietu.

Hrvatska. Sabora još nema. „Ban“ i njegove prirepine javljaju, da bi ga otvorili, ako je većina zastupnika spremna glasovati mu najprije proračun i odobriti što je do sad učinio. Lukava je on lija, ali nisu ni ljudi vrći! Zastupnici ne će da na to pristanu, a i ne smiedu radi obraza i radi štete i sramote, koju bi nanieli hrvatskoj svojoj domovini. Kažu drugi, da će sabor biti razpušten i urečeni novi izbori, pri kojima bi sila vladala. Vojskom, oružjem, tamnicama i t. d. da bi „ban“ ustravio narod, da bi se s Frankom združio i tada dobio većinu, koja bi plesala kako bi on htjeo. Ne znamo koliko je istine u tomu, da Frank očijuka s Magjarima i da im nudi svoje prijateljstvo i savezništvo. Kad bi to on i samo mislio, moglo bi ga se proglasiti čovjekom bez

izkustva, slabim političarom, a i pravim neprijateljem hrvatske kraljevine. Tà valja da on znade da su Magjari nevjera. Riečka odluka nije stvorena bila natrag nekoliko vjekova, da ju je itko mogao zaboraviti. Onda su naši dobričine pogriješili, sad nitko drugi ne smiede takove pogriješke počinjati. Ona je prošla bez posljedica, ova bi doniela mnogo njih, bila bi ubitačna po hrvatski narod.

Crnagora. Malena je, ali puno bi mogla smetati Austriji. Očito je, da se oružava, da se na rat sprema. Vlada je pozvala sve sposobne za rat, koji su sada u tudjem svietu. Na Lovčenu — to je jedna planina nad Kotorom — podigla je ratna uprava silne utvrde, namjestila strašne topove, a svi zjaju prama Kotoru i prama tvrdjavama Gorazdi i Grmaču. Da se Crnagora sprema na rat, i to budi dokazom, što su vojnički častnici a i nekoji činovnici odpremili iz Kotora svoje žene i djecu, a svi arkivi, svi važniji spisi i dragocienosti preneseni su također na sjegurno mjesto, a i neznade se kamo. Nama je žao, što se nešto ružna iza brda valja, jer rat ne može i ne bi ni Hrvatima ni Srbima koristi donio, a Srbima bi sjegurno i šteto-vaio. Bolje bi i pametnije bilo, da se Srbi prilagode okolnostima i da nama Hrvatima pomognu urediti i utvrditi domovinu, koja bi s vremenom i Srbe mogla braniti od zajedničkih naših neprijatelja.

Rusija. Svi listovi i sav narod pišu u prilog Srbije govoreći o Bosni. Htjeli bi da Bosna, ili barem jedan dio njen do mora sa Dubrovnikom i okolicom, pripadne Srbiji. I vlada bi na javno mnijenje pristala, kad bi Rusija bila u drugim prilikama. Nego Rusiju toči crv uzbune, iztrošila se u ratu s Japancima, pa i ako velika, nemoćna je i slaba, a da uzmogne u Evropi zapovjedati ili barem jaču ulogu igrati. Nejasna je, a svakako neodlučna u svojem vladanju u ovom sudbonosnom času. Očito je pak da nije baš u prilog Austriji, dapače joj je protivna, tražeći i zahtievajući, da buduća skupština poslanika raznih vlasti odluči o sudbini Bosne i Hercegovine, a Austrija ne dopušta nikako, da se o njima na skupštini bude razpravljalo, nego samo, da se potvrdi što je učinjeno, i da se priznade da je dobro učinjeno. Kako će se ovo svršiti, to javnost ne će doznati nego iza skupštine.

Englezka. Englezka, u pitanju Bosne, reć bi da stoji sa strane Rusije, dotično Srbije. Ona, kako novine pišu, napuljkava Srbiju na rat. Htjela bi da njemački upliv, t. j. Austrija, ne proširuje vlast svoju po Balkanu, da bi joj valjda mogla s vremenom smetati u Egejskom moru. Da Srbiji t. j. Rusiji u prilog bude, siluju je na to hrdjave okolnosti, koje vladaju u Indiji, a Rusija joj tu može pomoći, a najviše smetati. U Indiji, sasvim velikom carstvu, urodjenici — narod — se bune proti tlačitelju svome, nezasiptom Englezu, i takovo je stanje zavladao, da će biti proglašeno u svim onim stranama kao obsadno stanje, da se tako silom i krvlju uguše pokret za slobodom. Englezi će uspjeti, ali za kratko vrijeme. I u Indiji morat će najzad popustiti narodnom vapaju i udieliti mu barem takovu slobodu, kakovu sad uživaju junački Buri. I pravo bi bilo!

Osvrt na zaglavke našeg urednika za dobro težaka.

(Nastavak).

„Vojničke vlasti iz ratne mornarice neka kupuju izravno vino kod težaka i vinogradara, a ne kod trgovaca i spekulanta“.

Ovaj predlog našeg urednika valjda se bude komie činio suvišnim, dok tako ne stoji.

Vojnička vlast, a naoseb ratna mornarica, sklopu pogodbu od godine do godine, a i za tri godine za obskrbu živeža, a tako i vina.

Prednost dobivaju oni ponudioci, koji postave najniže cene.

Pustimo na stranu kolonialnu robu kao šećer, kavu, te loj, maslo, meso, kumpire, kupus kiseli itd., a ostanimo pri vinu, jer je to danas naš zadatak. Glavne postaje pomorske ratne snage nalaze se u Šibeniku.

Kad se otvori natječaj za prodaju, armiralijati u Pulju, a tako zapovjedništvo u Tivtu i Šibeniku, daje prednost onome, koji im učini najjeftiniju ponudu za svu ukupnu njihovu providbu.

Pošto je vino domaći naš proizvod, mi mislimo, da bi se imala dražba za ponudu vina sasma odieliti od živeža ne samo za pomorsku, već i kopnenu vojsku, jer bi se jedino ovim načinom dala prigoda, da naši bolje stojeći vinogradari budu mogli unovčiti svoje vino uz umjerenu cenu, a da tim nit najmanje ne bude trpila ratna uprava, dapače bude koristila, jer bi dobivala daleko bolja vina, nego li ih danas prima ne od vinogradara, doli od trgovaca spekulanta.

Snizjenje prevozne cene na vino na željeznicama i parobrodima, koje primaju podporu države.

Tu nedavno smo čitali, kako je talijanski ministar željeznica izdao naredbu, kojom ne samo da se znatno sniziva cena za prevoz vina, masta i groždja, već naredjuje, da svaki put kad se god potreba pokaže, da se vinogradarima stave na razpoloženje osobiti izvanredni vlakovi i da se vlakovi za vrijeme trgovanja moraju ustavljati i na izvanrednim postajama, ako to vinogradari zatraže.

Kao što je vino za Italiju glavni proizvod, tako je i za našu pokrajinu, stog imamo pravo tražiti, da nam vlada ovim načinom dodje u susret t. j. da snizi cene prevoza vinu i groždju po željeznicama u Austriji i da dade naredbu ravnateljstvima parobrodarskih društava, koja uživaju vladine podpore za prevoz trgovine, neka snize voznu cenu na vino barem za 30%.

Ovo će mnogo više koristiti našoj vinskoj trgovini, nego li su sve nagrade, koje vlada dieli pojedinim trgovcima vina, jer se s ovim može okoristi veći i manji vinogradar, dok podporom se okoristi samo onaj, koji ju prima, a koja njemu nije ni potrebna.

Neka vlada sa stalnim godišnjim podporama dodje u susret, da se uzmognu podignuti u velikim gradovima u Austriji skladišta za izvoz našeg vina. U ova skladišta imalo bi se vino uvažati bez carine i mjestne potro-

šarine a plaćala bi se jedna i druga samo na ono vino, koje se iz skladišta razproda.

Važnost ovog zaglavka može da svak uvidi na prvi mah. Talijanska vlada za razprodaju svoga vina u Beču davala je godišnju podporu od 70.000 lira. Kad bi naša vlada sledila primjer talijanske vlade, mi bi mogli podignuti skladišta za razprodaju našeg vina ne samo u Beču, nego u Gracu, Brnu, Pragu, Olmucu, Krakovu, Lavovu itd.

Teški teret, kojeg podnaša naša vinska trgovina, rekli smo, da je previsoka carina, koju udaraju pojedine občine na naše vino, a postaje uprav nemoguća naša vinska trgovina pod onim uvjetima, što danas postoje, te stoga moramo iz svih sila nastojati, da se ti promienu.

Otrag 2—3 godine bilo je nade, da će u Trstu promieniti se oni teški uvjeti izvozu našem vinu, ali na žalost ostalo je sve na starom. Danas netom smo mi doveli naše vino u Trst, treba da odmah platimo carinu na sve vino, pak ga mi prodali ili ne, a opet mora da nadjemo podrume, u koje ćemo smiestiti bačve, a kirija podruma jest odviše visoka.

Mi moramo tražiti, da vlada ne samo u Trstu, već i u drugim ovećim gradovima dozvoli našem vinu, da bude moglo biti smješteno u skladišta, a da plati carinu i potrošarinu samo ono vino, koje se iznese iz skladišta i u mjestu razproda.

Na ovaj način pomoglo bi se puno izvozu našeg vina, a mogli bi utjecati i srednji vinogradari, što danas ne mogu ni veliki posjednici, pošto valja imati punu kesu novaca za platiti porez i potrošarinu na vino netom stigne u Trst ili Beč, a ta potrošarina iznaša mnogo puta puno više, nego li samo vino vriedi.

U savezu s ovim stoji ne manje važan osmi zaglavak našeg urednika, a koji glasi:

„Neka vlasti uplivaju kod občina onih gradova, gdje ova skladišta podignuta budu, da snize porez mjestne potrošarine do najnižih granica“.

Ob ovom veleč. Dn. Frano Ivanišević u broju 10. „Zadrugara“ veli ovo: „Veliku bi uslugu učinila vlada našem vinu, kada ne bi dopustila nekim obćinama, da udare visoku uvoznu carinu, kojom se otežćava prodaja u širokim slojevima siromašnjega pućanstva. U Trstu n. pr. občina udara 24 K po hek., puno veća dakle carina nego je danas cena vina, a tim bi narastao konsum osobito u nižim slojevima pućanstva, koje je mnogobrojnije i trošnije u piću“.

„Naša trgovačka politika mora ići za tim, da dobrim vrstama vina i umjerenim cijenama otvorimo nova tržišta, da priučimo vinu krajeve, koje do sada ne troše to piće“.

Završiti ćemo drugi put.

Demokratski san.

Čudnog biesa, čudnog li udesa,
zaglušnog li vajnog urnebes!
Ili biesne smamile se srde,
pa se smamne medju sobom grde;
il se zemlja iz štožera miče,
pa zvjerinje stravno gorom riče?
Niesu biesne smamile se srde,
niš se smamne megju sobom grde;
niš se zemlja iz štožera miče,

nit zvjerinje stravno gorom riče.
 Jad jaduju ugrijane glave,
 jaukom se ojadjene dave.
 Nije šala, pobratime mili,
 jačoj jedno poklonit se sili.
 Znadeš, pobro, nije davno bilo,
 kad se djeci u pô Splita snilo
 divno čudo, veliko znamenje:
 suho zlato i drago kamenje
 zidala im uspavana mašta
 po oblacim izpod noćnog plašta.
 A oni se na oblake peli
 i velike osnove razpleli,
 pa su ljudstvo osvojili cielo,
 staroj vjeri pjevali opjelo.
 Porušili crkve i oltare,
 dragocjene pograbili dare:
 častne krste i kaleže sjajne
 u nakite pretapali bajne,
 pa su krunu sakovali divnu,
 okrunili glavu milostivnu
 svoga Joze, novoga proroka
 i u tren su strjelometnog oka
 oni bili svieta gospodari:
 moćni kralji, preslavljani cari.
 Grčila su djeca noćnu tajnu
 i sudbinu gradila su sjajnu;
 kad eto ti vaja iznenada,
 eto tuđe, eto ljutog jada.
 Prenula se iza sanku djeca,
 ugledala svoga tužnog sveca
 golotinjom častnom odjevena,
 silnim jadom ubivena.
 Vidjela su kule porušene,
 noćnom sanjom divno ukrašene;
 vidjela su uništenu slavu,
 zlobnu grohtom rugati se javu.
 Tužnoj djeci na žao se dalo,
 tužno im se srce izkidalo;
 a od suza oči izkapale
 iz jagoda ruže popadale.
 Jad jaduju ugrijane glave,
 jaukom se ojadjene dave;
 a nema tko da ih utješi,
 i zlokobne sudbine ih rieši,
 razma Joze velikog proroka;
 al i na njem teku dva potoka,
 dva potoka suza nabujanih
 sred obrazâ jadom očajanih.
 Gdje su, Jozo, tvoji zlatni sancij,
 gdje pobjedom ukrašeni sancij?

Pelin Pelinković.

Naši dopisi.

Tko govori istinu?

Dol na Braču 17./11.

Amošnji demokrat krivo je izvijestio „Pučku Slobodu“ u dopisu iz Postira od 10/11. br. 44. glede moje izjave, odnosno težačke prâvi (kondicije): otpada po tom izkazana mi pohvala i priznanje!

Prigodom zadnjih izbora, u namjeri valjda da sakupe što više izbornika, širilo se i ovu nestinu: „da su popovi protivni „demokratskoj stranci, ne za to što bi ona „demokratska stranka bila protuvjerska, već „za to, da se ne bi promjenile težačke „prâvi (kondicije) na njihovim zemljama, „(t. j. one ž. nadarja“.

Dočim oni su dobro znali — ta poznato je svim obćinarima — da sa zemlje žup. nadarja obraduju, koje na petu, a koje na šestu gospodaru; uz to da im se plaća zemljarina i dade jesti, pa makar do-

nieli i cigli krtolj groždja. Čuli su i Dr. Smoldaka na skupštini, gdje je javno izjavio, da ga veseli što ovdje nema „težačkog pitanja“. Dosljedno ovomu, oni su širili — neistinu!

Tada sam izjavio u našem društvu „Ivanišević“ i pred drugim u Postirama ovo: „da sam pripravan svojevoljno za se „pustiti svojim težacima jednu prâv, od „pete na šestu, a od šeste na sedmu, budu „li drugi zemljo-vlastnici, koji su pomagali „i glasovali za demokrate, promjenili svojim „težacima od polovice i zle pete na samu „treću, a od treće na četvrtu, i da sam „spravan, i kao svećenik i kao težački sin „podpomagati ma bilo koga i bilo kojoj „stranci pripadao, uzrade li za pravo mo- „ralno i materijalno dobro našeg „težaka“.

Što sam tada izjavio, i sada ne poričem.

Jakov Matulić, župnik.

*

Na uztuk laži i kleveti.

Imotski.

Kao odgovor na napadaj u „Pučkoj Slobodi“ br. 37. sa strane častne gospode demokrata, koji uvijek treba da biraju poštena sredstva, na čestitog i zaslužnog ravnatelja od odkupe duhana, p. n. g. Brantscha, najbolje će poslužiti sliedeći jednoglasni zaključak primljen na obćinskom vieću dne 25. prošlog mjeseca. Zaključak glasi: „Pošto je stanovita štampa napala čestitog i zaslužnog ravnatelja Ureda Otkupa duhana u Imotskomu, g. F. Brantscha, da bi se pačao u izborne poslove krajine, pošto to nije istina, Vieće priznajući požrtvovnost pomenutog gospodina prezirom odbija sve insinuacije, priznajući mu zasluge i nepriekorno ponašanje na korist ove krajine, sa opazkom, da izraz poštovanja celoga vieća bude mu pismeno priobćen. — Primljeno jednoglasno“.

Ovome ne služi dokaza.

*

Junak demokratske stranke.

Imotski.

Ovoga puta dolazi na red poznati junak pod imenom „Ivo Zelembać“. Ob ovom bi se junaku više moglo napisati nego li o glasovitom Sherlock Holmes-u. Glasovit je osobito u pošiljanju anonimnih tužba, zbog čega je i dobio ime „Zelembać“, jer se je tako na jednoj potpisao, a s kojom je htio upropastiti dvie uvažene ličnosti, podmećuć im jedno nepošteno djelo. Kažu, da su mu osobito drage noge od gudina, ali da mu nije mrzko ni sve drugo plazeće ni leteće, pa radi toga je narod i prozvaio onu ulicu kod njegove kuće „Porta“. A nije mu ni zamjeriti, pošto je saveznik bivšeg tajnika Barabaša. Barabaš je Magjar, a Magjari gudine znadu utoviti. Poznat je i pod imenom Ričičkog lemoziniera... Veliki je prijatelj glasovitog Gliga, pokojnog Koste i sve ine noćne i danje klape. Puk ga još zove: „Glasoviti paša poljara i lugara“. Želili bi seljaci iz Vinjana znati da im kaže, je li istina, da je jednom iz njihova sela bio kroz 24 ure promienut lugar, samo za to, što je drugi donio mu na dar jedan pršut?!

Kažu da potajno žrtvuje i bogu Baku.

Ovo smo samo nešto natuknuli. Nego pošto je „Zelembać“ uvažena ličnost, to

ćemo, ako nam Bog podieli zdravlje, za metnut se guslam preko ramena i prošetavši se po krajini, pokupit ćemo ono boljega, a onda kad zaguslamo, čut će nas ciela krajina i pokrajina.

Viesti.

Kraljeva šestdesetgodišnjica u Šibeniku jučer 2. prosinca bila je proslavljena na osobiti način. Uoči jubilejskog dana bila je razsvjeta javnih zgrada. Na brodu „Schwarzenberg“ palile su se umjetne vatre, a na briegovima oko grada ognjevi. „Šibenska Glazba“ svirala je pred poglavarstvom. Jučer obavljene su najavljene svečane službe božje uz sudjelovanje svih državnih, vojničkih i građanskih vlasti. Iza službe božje na Poljani dodjeljene su vojnicima spomen-medalje. Rano jutrom udarajući vesele koračnice obašla je glazba grad. Glavnijim ulicam niz prozore visili su sagovi i trobojnice.

Udlikovanje. Presvietli biskup Dr. Vicko Pulišić prigodom kraljeva jubileja bio je odlikovan redom željezne krune drugoga stepena. Naša srdačna čestitanja!

„Ubožkom Domu“ darovala je tvrdka Steinbeis ovih dana po drugi put svotu od K 500; liekarnik Beroš K 1; liekarnik Ruggieri K 1. A prigom vjenčanja Šime Guberina s Jelom Petrović sakupiše i darovaše istomu zavodu K 27'40; Ante Vendler K 5 mjesto razsvjete prigodom 60-godišnjice Njeg. Veličanstva. — Ugledali se i drugi imućnici u ovaj liepi primjer. Njima pak Bog naplatio!

Svega po malo.

Napoleon proti crkvenim napadačima. Dok je Napoleon I. bio još konzulom, dodje k njemu izaslanik englezkog ministra Pitta, te mu reče, da će se uzpostaviti mir u Francuzkoj kada bi on u nju uveo protestantsku vjeru. Na to mu odgovori Napoleon: Ja sam katolik i uzdržati ću katolicizam u Francuzkoj, ta je vjera mog oca, ona je i moja vjera. Ne samo da tu vjeru ne ću nigdje ometati, nego ću ju gledati što bolje i što jače ovdje učvrstiti. Ali — veselo će mu na to izaslanik — time će te samo sebi skovati neraztrgljive lance i pribaviti hiljadu neprilika. Dok budete priznavali Rima, Rim će vas držati pod svoju vlast. Svećenici će svama odlučivati; njihova će volja u vašu prodirati, i tada po njihovu ne ćete imati nikada pravo. Na ovo će Napoleon: sada su dvie vlasti. Za svjetovne stvari imam moju sablju i ta je dosta za moju oblast: za stvari nebeske tamo je Rim i tu će on odlučivati i bez da mene pita, a na to imade pravo. U tomu i sastoji punoća njegove moći. Ali — upada mu u rieč izaslanik — vi na taj način ne ćete nikada biti podpun vladar, niti u istim svjetovnim stvarima, dok ne postanete i glavom crkve. A da takovim postanete, eva što bi vam ja predložio: uvedite reformu u Francuzkoj kakovu vi hoćete. Dakle da uvedem novu vjeru, zavapi Napoleon, smijući se porugljivo, pak nastavi: kada bih ja hotio uvesti novu vjeru morao bih uzaći brdo Kalvariji umrijet propet na križu. A to nisam nikada imao

ni na kraj pameti učiniti. Ovo budi na usviest onim, koji sude i svietom vladaju. A naši socijaliste, kremenjaci i naprednjaci neka se malo zamisle, te prisposode veliki um Napoleonov sa smušenim djelovanjem svojim, pa ako u njihovim srcima imade još i sama iskra duha pradjedova njihovih; ako i malo još kršćanski čute, neka stupe na onu stazu, kojom hrvatski narod idući spasio je sebe i Svu Evropejsku prosvjetu i napredak. Tad će istom moći reći, da su naprednjaci, i neprijatelji ne samo hrvatskoga naroda svoga i domovine svoje, nego i ljudskoga društva.

Odgoj bez Boga. Imade danas i onih, koji hoće da se odgaja mladež bez Boga i za to nastoje na sve moguće načine, da se iztisne Boga iz obitelji i škola. S toga gledaju da upliv svećenički sa svih mjesta odstrane i time naravno idju za tim, da čovjeka popogane i poživinče. Na taj se posao dao u Italiji nevjernik, profesor Murri. On je imao svoje dvoje djece, te je pazljivo čuvao da na nje ne bi uplivao vjerski odgoj. Nije htio da im se ikada spominje ime Božje, a i njima, kada su ponešto odrasli, zabranio je, da ga imenuju. U njegovoj obitelji nije bilo nikakvog kršćanskog znaka. U jednu rječ: hotio je svojoj djeci dati visoko moderni naime bezvjesko-poganski odgoj. — Pak što je postigao? Pred nekoliko godina udade mu se kćer za grofa Bonmartini. Kud će te gorje nesreće do ove. Ta nova grofica na najsratomniji način prevari svog muža, a na posljedku brat njezin ubije grofa. Sestra **preljubnica** brat **ubojica**, djeca su to toli razvikanog bezvjercaisocijalnog demokrata profesora Murri! Ovo su posljedice odgoja bez Boga, bez vjere, bez svećenika. Na žalost, ovakovi i slični slučajevi niesu osamljeni — da do čega bi još moglo doći i u nas, ne obuzdaju li se u govoru i pisanju neki bezdušni i skroz izkvareni demagozi! Po plodovim njihovim upoznajte ih. Kakav je Murri, takvi su i svi vodje naših socijalista, demokrata, naprednjaka, kremenjaka itd.

Svakomu preporučujemo, osobito puku, neka dalje stoji od takovih ljudi, pravih vukova u ovčijoj koži, tih otrovnica zmija, koje ništa nego nastoje raztrovati dušu i tijelo hrvatskoga naroda našega.

Okupljaj se, mali puče, oko poštenih ljudi, koji ljube duševni i tjelesni napredak tvoj, a pusti neka se Murri, Smodlaka, Tartalja, Makale i Hjadica valjaju po blatu bezvjerstva, iz kojega mora da se najzad sruše u ponor.

Najljepša ruka. Dvie paunice, dvie ponosite djevojke gonile se i prepirale čije su ruke liepe. Prodje tuda jedan starac. One odluče neka on sudi. Razgleda starac ruke sad jedne sad druge, pa najzad reče: liepe su i tvoje i njezine, al su ljepše ruke u moje stare žene. Djevojke se začude, gledaju jedna drugu, pa obe, kao iz jednoga grla, upitaju starca, da im kaže, kako to može biti, da su stare ruke ljepše od mladih. Starac reče: moja žena uvijek posluje i ne uklanja se od nikakova posla, vi ne. Moja žena od mala djetinstva milosrdna je bila i pružala je i pruža siromahu i u hrani, odjeći, obući i kad može u novcu, vi toga

još niste nikada učinili. Pružite ubožadi, tad će i vaše ruke ljepše postati.

Vino spasilo kuću. Spoljariću Ivanu u Turnašici zapalila se kuća. Voda daleko, a on stavi na tók dvie bačve vina, pa njim stao gasiti i tako spasio kuću.

Lula ga oslobodila od smrti. U Africi, na riei Kongo, nedavno potonuo parobrod „Ville de Bruge“. Stanovnici onih strana navale na mornare i putnike i svih pojedu. Jedan se sami mornar spasio i to baš po čudu. Mislili su oni pogani ljudožderi da imade revolver, a to lula bila.

Koliko je liečnika na svietu. U Evropi imade 162 hiljade i 300 liečnika, a u ostalom svietu 65 hiljada 934.

Gdje je više žena nego ljudih? Kaže se, da je svugdje više ženskih nego mužkih. Nije tako! Jedan putnik, koji je dosta godina stanovao i putovao po Australiji, tvrdi, da je ondje 250.000 ženskih više. Ako je točno brojio, bit će tako, u nas nije.

Poginulo 350 ljudih. U Radbadu, tamo u Njemačkoj kod grada Hamma, srušio se rudnik. Vatra, koja je nastala, uništila je život svima, koji su se tu trevili, a bilo ih je do 350. Jadni ljudi, a još jasnije njihove obitelji!

Rakija i mrtva glava. Rusi piju puno rakije pa se tako truju, zdravlje gube i ranije umiru. Na bocama rakije trgovci su stavljali carskog orla. A sad kažu, da će bit naredjeno da se mjesto orla stavi slika mrtvačke glave, a pod njom nadpis, da tko rakiju pije smrt k sebi mami. Tako borme i jest.

„Hrvatska Tiskara“ (Dr. Krstelj i drug) Šibenik.

CIENIK Šime Šupuka

(Petrićeva kuća kod pazara - Šibenik)

Engleška Modra Galica na kbh. po K. -50
Sumpor fini na klgr. „ „ -14
„ „ u vrićam od 50 Kg. „ „ 6.50

Ječam ustrojani Kvarta (40 lit.) „ 5.20
Kukuruz okrugli „ „ 5.20
„ sitni žuti „ „ 5.20
Žitovo brašno za 100 kgr. „ 28.-
Kukuruzovo brašno za 100 kgr. „ 20.-
Mekinje fine talijanske u vrećam za 50 kgr. „ 7.50
„ krupne u vrećam „ „ 7.-
Zob madjarska ustrojena za . . . 100 „ „ 20.-
„ bosanska „ „ . . . „ „ 19.-

plativo u gotovom novcu;
postavno na željezničku stanicu ili parobrod Šibenik.

CIENE BEZ OBVEZE

Hrvati i Hrvatice!
pomozite hrv. Istru.

Narod bez škola jest
narod bez budućnosti.

Pomozimo hrv.
 istarsku sirotinju!

SAPUN DRUŽBE

sv. ĆIRILA i METODA

jest najbolji i najjeftiniji. Kupujmo samo taj sapun, a time pomažemo bez naše štete siromašnu školsku djecu u Istri. Odbacimo tudji sapun. Za naručbe cene i ostalo valja se obratiti tvrdki

Ivan Lentić,
Milna (Dalm.).

Svoj k svome!

Župnici crkovenarstva bratovštine
koji žele

prave svieće

od pčelnog voska

neka naruče na

„Jedinu hrv. tvornicu voštanih svieća“
na paru

Vladimira Kulića, Šibenik (Dalm.).

Ponude i cienici šalju se badava i franko.

SVOJ K SVOME!

Dajem štovanom občinstvu na znanje, da sam u vlastitoj kući u Varošu u ulici s gornje strane sudišta otvorio svoju

mastionicu (tangariju)

za mašćenje sukna za narodna odiela.

PAZI! Cienu sam snizio sa 60 para na samo 30 para svaki metnr.

Radnja je točna i ne opušta boju.

Preporučam se štovanom občinstvu za naručbe.

U šibenskom Varošu.

Ive Čičmirko pok. Tome.

Hrvati i Hrvatice!

pomozite družbu

Svetog Ćirila i Metoda!

